

Gips voor en door Delft

Deze paper gaat over de collectie van gipsafgietsels waarvan tot op heden een deel wordt bewaard in de erfgoedcollectie van de TU Delft. Het gaat er hier ten eerste om, om de erfgoedwaarde van de huidige collectie te illustreren. Voor de huidige universiteit is de rol die de gipsen speelden als onderwijsmiddel in de opleiding deel van het cultureel erfgoed. Daarnaast is het doel om ervaringen met het activeren van de collectie in onderwijs, en met het tonen van stukken uit de collectie aan een breder publiek buiten de universiteit te delen.

In eerste instantie werd deze gipscollectie samengesteld voor het onderwijs in handtekenen en boetsen aan de polytechnische school in Delft, in opdracht van de minister voor onderwijs. Naast het gebruik in het Delftse onderwijs werden de gipsen gekopieerd en verder verspreid ten behoeve van het middelbaar tekenonderwijs in heel Nederland.

De collectie was een leermiddel voor de ingenieurs in opleiding en werd om die reden in de loop van de tijd aangepast aan nieuwe onderwijsmethoden en -doelen. Om de collectie te begrijpen is daarom de internationale context van het gebruik van gipsafgietsels van belang. Een belangrijke stap werd gezet rond 1900, toen de collectie werd aangepast voor het gebruik voor kunsthistorisch onderwijs. De overgang naar een taxonomische collectie bood ook ruimte om afgietsels van lokaal gebouwd erfgoed op te nemen, die nu een documentatie vormen van de toenmalige conditie van deze ornamenten.

De waardering voor de gipscollectie nam af in de eerste decennia van de 20ste eeuw, veel objecten werden opgeslagen in depots en afgestaan aan andere instellingen. Het dieptepunt werd gemarkeerd door het weggooien van een groot deel van de gipsen in 1957, op het moment dat de zolder waar ze waren opgeslagen werd ontruimd. Maar de afgelopen jaren zijn grote stappen gezet in het beheer en behoud van het universitair erfgoed, waar ook de resterende gipsen van hebben geprofiteerd. Met het oog op het betrekken van de collecties in het onderwijs werd onderzoek naar de gipsen gedaan in samenwerking met studenten. Dit heeft meer gedetailleerde kennis opgeleverd over de rol van de collectie in het historische onderwijs, en bovendien geleid tot het tentoonstellen van stukken in een Delfts museum. Het zijn initiatieven die leiden tot meer bewustwording van de collecties en zorgen dat de objecten een rol kunnen spelen in het actuele onderwijs van de universiteit.

Charlotte van Wijk is employed at the department of History of Architecture & the Built Environment of the Faculty of Architecture and the Built Environment at Delft Technical University. Besides teaching and research, her activities include the curatorship of a number of the faculty's teaching collections.